
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

תרופות בשל הפרת חוזה - 62567

תאריך עדכון אחרון 11-09-2023

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: משפטים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): ד"ר אפי צמח

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: efi@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס:

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

דיני התרופות הם נדבך מרכזי ומרתק בדיני החוזים. תחום זה כורך שאלות תיאורטיות ומעשיות; הוא תורם להבנה טובה יותר של דיני החוזים בכללותם, של תכליותיהם ושיקולי המדיניות שבבסיסם, ושל תפקידו של בית המשפט בענייני חוזים. הקורס יתמקד במרכיב זה של דיני החוזים ומטרתו להעמיק ולהרחיב את הידע בהקשרו. הקורס יעסוק בהיבטים תיאורטיים ודוקטרינריים של דיני התרופות, ויתמקד בשורה של סוגיות נבחרות והסדרים בקשר לתרופות השונות. היקף הדיון והסוגיות הנבחרות שידונו תלויים בהספק.

מטרות הקורס:

הקורס מתמקד בסוגיות נבחרות בדיני התרופות בשל הפרת חוזה. הוא נועד לתרום להבנת הסדרי הבסיס של התרופות העיקריות הניתנות בשל הפרת חוזה במשפטנו; לנתח באופן שיטתי מגוון סוגיות-המתעוררות עקב הפרת חוזה תוך שימוש בכלים עיוניים, מעשיים ותיאורטיים, ולספק לתלמידים אמת מידה לביקורתו ולהערכתו של הדין.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- * לזהות הסדרי בסיס של התרופות העיקריות הניתנות בשל הפרת חוזה.
- * לנתח באופן תיאורי ונורמטיבי סוגיות נבחרות והסדרים מתחום דיני התרופות.
- * ליישם תיאוריות ושיקולי מדיניות על מכלול סוגיות מתחום דיני התרופות.
- * להעריך ולבקר את הדין הנוהג.

דרישות נוכחות (%) :

נוכחות מומלצת, לא חובה.

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה פרונטלית ודיון בהשתתפות התלמידים.

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

* מספר הנושאים שידונו תלוי בהספק בכיתה ועשוי להשתנות משנה לשנה.

- א. מבוא לקורס - עליונות הסעד
- ב. מבט-על תרופות בשל הפרת חוזה במשפט הישראלי
- ג. עקרונות בסיס; מאמרם של Perdue & Fuller: דיון ביקורתי
- ד. תרופות בשל הפרת חוזה: ניתוח תיאורטי (רצון חופשי, יעילות כלכלית, צדק מתקן, חוזה כהעברת בעלות, תובנות התנהגותיות)
- ה. השבת המצב לקדמותו, התנאה על תרופות וצבירת תרופות והגנות - דיון מתקדם
- ו. אינטרס הציפיה - ראשי נזק, שיטות פיצוי, נוסחאות פיצוי וסוגיות מיוחדות

- ז. ניתוח תיאורטי של תרופת האכיפה; היבטים כלכליים בפיצויים ובאכיפה; הפרה יעילה מול הפרה נסבלת: השוואת מודלים.
- ח. המועד להערכת הנזק וסוגיות כרוכות
- ט. אינטרס ההסתמכות - סוגיות מתקדמות
- י. אינטרס ההשבה, השבת רווחי המפר וסוגיות כרוכות
- יא. אינטרס שיחזור השקילות, תרופת הניכוי וסוגיות מיוחדות.

חומר חובה לקריאה:

* הרשימה היא בגדר ביבליוגרפיה כללית ולא חומר קריאה מבוקש. חומר הקריאה המבוקש הוא מצומצם הרבה יותר ומפורסם באתר הקורס ועשוי להשתנות לפי קצב ההתקדמות. יש לעקוב אחר ההודעות באתר הקורס.

* רשימה זו מחולקת לפי נושאים ולא לפי מבנה הרצאות או תכנית שיעורים. תכנית ההוראה המעודכנת מפורסמת באתר הקורס מדי שנה.

ספרות כללית

- גבריאלה שלו ואפי צמח "דיני חוזים" (מה' רביעית, 2019) (חלקים ממוקדים בלבד. יפורסמו באתר).
- גבריאלה שלו ויהודה אדר "דיני חוזים - התרופות": לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי (2009) (חלקים ממוקדים בלבד. יפורסמו באתר) (חובה).
- איל זמיר "תרופות בשל הפרת חוזה: פיצויי ציפייה, פיצויי הסתמכות, השבת התעשרות ושחזור השקילות החוזית" משפטים לד 91 (2004) (חלק ממוקד בלבד. יפורסם באתר) (חובה).
- שירלי רנר, "דיני חוזים - מגמות והערכה", משפטים כא 33 (תשנ"א) (חלקים ממוקדים בלבד. יפורסמו באתר).
- יצחק אנגלרד, "כנפי הנשר הדורסני - דיני עשיית עושר ולא במשפט", ספר זיכרון לגד טדסקי - מסות במשפט אזרחי 37 (י' אנגלרד ואח' עורכים, התשנ"ו).
- דניאל פרידמן "אינטרס הקיום בפיצויים חוזיים" ספר זכרון לגואליטרו פרוקצ'יה 377 (אהרן ברק, נפתלי ליפשיץ, אוריאל פרוקצ'יה ומרדכי א. ראבילו עורכים, התשנ"ז).
- דוד אלקינס, משה גלברד "אי-ההתאמה של תרופת הניכוי: על הכדאיות המוגבלת של ניכוי מהמחיר בדין הישראלי" משפטים מ' (תשע"א) 183.
- Eyal Zamir, *The Missing Interest: Restoration of the Contractual Equivalence*, 93 VA. L. REV. 59 (2007). (באתר יפורסמו. בלבד ממוקדים חלקים).
- Eric A. Posner *Economic Analysis of Contract Law after Three Decades: Success or Failure?* 112 Yale. L. J. 829, 832 - 839 (2003) (באתר יפורסם ממוקד קובץ).

1. מבוא כללי

- היסטוריה והתפתחות הדין "מן הסעד אל הזכות", והתפתחות דיני התרופות במשפט הישראלי.
- מודלים של היחס בין הסעד לבין הזכות לרקע בחינה היסטורית
- דין תרופות אחיד - האחדת יתר?

• רמת האחריות החוזית

2. חוק התרופות במבט על

• הפרה

- * ע"א 1315/90 רגן נ' אופיר פ"ד מח(2) 687 (1994).
- * ע"א 458/93 פרטין נ' סלומון פ"ד מז(5) 537 (2003).

• בין הפרה לבין הטעיה/מצגים (חלק מפסקי הדין יידונו גם במסגרת נושא 9: "פיצויים בשל מצגי שווא").

- * ע"א 5888/08 יוסף אלרומלי ואח נ' החברה הכלכלית לפיתוח רהט בע"מ (פורסם בנבו, 2011).
- * ע"א 7730/09 כהן נ' מבני גזית 2000 בע"מ (פורסם בנבו, 2011.6.6) (חובה).
- * ע"א 6025/92 צמיתות (81) בע"מ נ' חרושת חומר בע"מ, פ"ד נ(1) 826 (1996).
- * ע"א 8737/00 שלפרד חברה לפיתוח ובניין בע"מ נ' ז'אק, פ"ד נו (4) 662 (2002).
- * ע"א 8052/13 מיליקובסקי נ' שמאי (נבו, 13.7.16)

• הפרה צפויה

- * ע"א 195/85 בנק אגוד לישראל בע"מ נ' סוראקי, פ"ד מב(4) 811 (1989). (חובה)
- * ע"א 1816/91 דלתא הנדסה בע"מ נ' שכון עובדים (פורסם בנבו, 1998), בדגש על פס' 6-7 (השופטת דורנר).
- * ע"א 874/13 שד-של בילדינג אנד אינביסטמנט בע"מ נ' יצחק מירון (פורסם בנבו, 2015) עובדות פסק הדין וכן פס' 21-26.

• תוצאה והשתדלות

- * ע"א 444/94 אורות ייצוג אומנים נ' עטרי פ"ד נא(5) 241.
- * איל זמיר חוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974, 36-34, 71-75 (ירושלים, התשנ"ה).

• אכיפה ומעמדה

- * בג"ץ 254/73 צרי נ' בי"ד הארצי לעבודה, פ"ד כח(1) 372 (1974).
- * ע"א 2686/99 אייזמן נ' קדמת עדן, פ"ד נה(5) 365.
- * ד"נ 21/80 ורטהיימר נ' הררי פ"ד לה (3) 253.
- * ע"א 3833/93, ד"ר יוסי לוי נ' אילנה לוי ואח', פ"ד מח (2) 862.
- * ע"א 5131/10 אזימוב נ' בנימיני (פורסם בנבו, 2013) (חובה).
- * איל זמיר חוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974, 677-679 (ירושלים, התשנ"ה).
- * איל זמיר, ליאון יהודה אנידג'ר ואורי כץ "המהפכה במעמדה של תרופת האכיפה: דין, תיאוריה וממצאים אמפיריים" משפטים (צפוי להתפרסם, 2018).

• פיצויים - כללי (חלק מפסקי הדין יילמדו במסגרת נושא 5: "היקף ההגנה על אינטרס הציפיה")

- * ע"א 355/80 אניסימוב נ' מלון טירת בת-שבע פ"ד לה(2) 800 (1981).
- * ע"א 5620/16 אופטיקה הלפרין בע"מ נ' לוקסאופטיקה אופטיקס בע"מ (נבו, 21.1.2020) (חובה).
- * ע"א 3666/90 מלון צוקים נ' עירית נתניה פ"ד מו(4) 45 (1992) (חובה).
- * ע"א 462/81 שמחון נ' בכר, פ"ד לט(1) 701 (1985).
- * ע"א 195/85 בנק אגוד לישראל בע"מ נ' סוראקי, פ"ד מב(4) 811 (1989) (חובה).
- * ע"א 4481/90 אהרון נ' בן גיאת, פ"ד מז(3) 427 (1993).
- * ע"א Eximin 3912/90 תאגיד בלגי נ' טקסטיל בע"מ, פ"ד מז(4) 64 (1993) (חובה).
- * ע"א 3940/94 שמואל רון חברה לבנין ופיתוח בע"מ נ' ס.ע.ל.ר. חברה לבנין בע"מ, פ"ד נב(1)

210 (1998).

* רע"א 2371/01 אינשטיין נ' אוסי תכנון והקמת מבנים, פ"ד נו (5) 785 (2003).
* ע"א 7730/09 כהן נ' מבני גזית (2000) בע"מ (פורסם בנבו, 2011) (חובה).

• ביטול, השבה והשבה רחבה (חלק מפסקי הדין יילמדו במסגרת נושא 7: "אינטרס ההשבה")
* ע"א 71/75 מרגליות נ' אברבנאל, פ"ד כט (2) 652 (1975).
* ד"נ 44/75 ביטון נ' פרץ, פ"ד ל (3) 581 (1976) (חובה).
* ע"א 2825/97 אבו זייד נ' מקל, פ"ד נג (1) 402 (1999) (חובה).
* רע"א 7956/99 שיכון ופיתוח לישראל בע"מ נ' עיריית מעלה אדומים, פ"ד נו (5) 779 (2002).
* ע"א 7403/11 בשמא השקעות ומימון בע"מ נ' ניאגו (פורסם בנבו, 2013).
* ע"א 7664/00 אברהם רובינשטיין ושות' חברה קבלנית בע"מ נ' עיריית חולון פ"ד נו (4) 117 (פסק דינה של השופטת דורנר).
* ע"א 512/08 שופרסל בע"מ נ' עבד אלקאדר בע"מ (פורסם בנבו, 2011), פס' 13-22 (השופט ריבלין).
* ע"א 3496/08 מכון אקסטרא לרישוי רכב בע"מ נ' המכללה הארצית להכשרה מקצועית סכנין בע"מ (פורסם בנבו, 2011).
* ע"א 7379/06 ג.מ.ח.ל. חברה לבנין בע"מ נ' טהוליאן (פורסם בנבו, 2009).
* ע"א 2232/12 הפטריארכיה הלטינית בירושלים נ' פארוואג'י (נבו, 2014).
* ע"א 7021/12 שיכון דיירים בע"מ נ' מרדכי ימיני (פורסם בנבו, 2014), פס' 8-16.
* ע"א 8661/12 מ.מ. מזוז (1990) בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד הביטחון (פורסם בנבו, 2014), עובדות פסק הדין ופס' 32-34.
* ע"א 6634/15 טופ במרחבי השרון ייזום בע"מ נ' אורית קפלן (נבו, 2017), עובדות פסק הדין ופס' 17-19 לפסק דינה של השופטת חיות (חובה).
* ע"א 5393/03 פרג' נ' מיטל (פורסם בנבו, 2005).
* ע"א 2702/92 גינזברג נ' בן יוסף, פ"ד מז (1) 540 (1993) (חובה).
* דנ"א 10901/08 בייזמן השקעות בע"מ נ' משכן בנק הפועלים למשכנתאות בע"מ (נבו, 2011).
* ע"א 741/79 כלנית השרון נ' הורוביץ, פ"ד לה (3) 533 (1981).
* ע"א 3666/90 מלון צוקים נ' עיריית נתניה, פ"ד מו (4) 45 (1992), פס' 15-19 (השופט מלץ), פס' 1-14 (השופט חשין) (חובה).
* ע"א 6705/04 בית הרכב נ' עיריית ירושלים (פורסם בנבו, 2009).
* ד"נ 20/82 אדרס נ' הרלו אנד ג'ונס, פ"ד מב (1) 221 (1988).
* ע"א 588/87 כהן נ' שמש, פ"ד מה (5) 297.
* ע"א 8728/07 אגריפרם אינטרנשיונל בע"מ נ' מאירסון (פורסם בנבו, 2010).

3. האינטרסים המוגנים (ציפיה, הסתמכות, השבה, שיחזור השקילות)
L.L. Fuller & W.R. Perdue, "The Reliance Interest in Contract * Damages" 46, Yale L.J. (1936) 52, 52-57; (1937) 373. (באתר יפורסם ממוקד קובץ.
* איל זמיר "תרופות בשל הפרת חוזה: פיצויי ציפיה, פיצויי הסתמכות, השבת התעשרות ושחזור השקילות החוזית" משפטים לד 91 (2004). (קובץ ממוקד יפורסם באתר) (חובה).
* איל זמיר "שנאת הפסד ונטילת רווחי המפר - בעקבות הלכת אדרס" ספר שלמה לזין 323 (א' גרוניס, א' ריבלין, מ' קרייני עורכים, 2013). (קובץ ממוקד יפורסם באתר).
* קובץ (2000) 99 U. Chi. L. Rev. 67, Against Fuller and Perdue, *Richard Craswell. (ממוקד יפורסם באתר).

4. תיאוריות של חוזים ויחסן לאינטרסים ולתרופות

• תיאורית הרצון

*CHARLES FRIED, *CONTRACT AS PROMISE* 17 – 27 (1981). (באתר יפורסם ממוקד קובץ).

*Richard Craswell, *Expectation Damages and Contract Theory Revisited* (Stanford Law and Economics Olin Working Paper No. 325, 2006), available at ssrn.com/abstract=925980. (באתר יפורסם ממוקד קובץ).

• תיאוריות של הסתמכות (צדק מתקון)

*L.L. Fuller & W.R. Perdue, "The Reliance Interest in Contract Damages" 46, *Yale L.J.* (1936) 52, 62-58; (1937) 373. (קובץ ממוקד יפורסם באתר).

• חוזה כהעברת בעלות

*Peter Benson, *The Unity of Contract Law*, in *THE THEORY OF CONTRACT LAW: NEW ESSAYS* 118, 127-138 (Peter Benson ed., 2001) (באתר יפורסם ממוקד קובץ).

• גישה כלכלית ותרופות

*Eyal Zamir, *The Missing Interest: Restoration of the Contractual Equivalence*, 93 *VA. L. REV.* 59, 116 (2007). (באתר יפורסם ממוקד קובץ).

* Daniel Friedmann *The Efficient Breach Fallacy* 81 *J. Legal Stud.* 1 (1989). (קובץ ממוקד יפורסם באתר).

• תובנות התנהגותיות

* איל זמיר, דורון טייכמן ויובל פרקש "ניתוח התנהגותי של דיני החוזים: ממצאים אמפיריים, תובנות תיאורטיות והשלכות משפטיות" עיונים בתורת החוזה 3 (יהודה אדר, אהרן ברק, אפי צמח, עורכים, 2020)

5. היקף ההגנה על אינטרס הציפייה

• אכיפה: מודל ההפרה היעילה מול הפרה נסבלת

• פיצויים בהוכחת נזק: סעיף 10 לחוק התרופות

* כלל Hadley: ניתוח תאורטי

* סוגים שונים של נזקי ציפייה וסוגיות בהערכת הפיצויים

(1) בין פיצוי "סובייקטיבי" ל"אובייקטיבי"

(2) שיטות פיצוי: הפרש שווי, עלויות תיקון, עלויות רכישת תחליף

* *Peevyhouse v. Garland Coal & Mining Co.*, 382 P.2d 109 (Okla. 1962)

* ע"א 9085/00 שטרית נ' אחים שרבט חברה לבנין בע"מ, פ"ד נז(5), 462.

* ע"א 1772/99 זלוצין נ' דיור לעולה בע"מ פ"ד נח(4), 203 (חובה).

(3) סוגיית המועד להערכת הנזק

(4) איזדאות וסיבתיות עמומה

* ע"א 3654/97 קרטין נ' עתרת ניירות ערך (2000) בע"מ, פ"ד נג(3) 385 (חובה).
* ת"א (מחוזי ת"א) 2846/98 שירותי בנזין וסיכה בע"מ נ' עיריית הרצליה (נבו, 2003).

(5) פיצויים במיזמים עתירי סיכון

(6) אי-ודאות בתיחום ובכימות הנזק

* ע"א 5620/16 אופטיקה הלפרין בע"מ נ' לוקסאוטיקה אופטיקס בע"מ (נבו, 21.1.2020) (חובה).

7) Lost Volume

• הקטנת נזק וניכוי תועלות שהופקו מן ההפרה

* ע"א 663/86 בנטקס מינרלס בע"מ נ' גוטליב פ"ד מג(1) 379 (חובה).
* ע"א (מחוזי ת"א) 3104/02 מינצר ניהול והשקעות בע"מ נ' קרדיומדיקס בע"מ (נבו, 2006) (חובה).
* ע"א 5620/16 אופטיקה הלפרין בע"מ נ' לוקסאוטיקה אופטיקס בע"מ (נבו, 21.1.2020) (חובה).
* ע"א 3805/17 קיבוץ כרמים - אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' אנטיפוד השקעות בע"מ (נבו, 25.6.19)

• אשם תורם

6. היקף ההגנה על אינטרס ההסתמכות

• סוגי נזקים

* ע"א 800/75 קוט נ' ארגון הדיירים במרכז המסחרי, פ"ד לא(3) 813 (חובה).
* ע"א 783/83 קפלן נ' נובוגרוצקי פ"ד לח(3) 477
* ע"א 207/79 רביב משה ושות' נ' בית יולס בע"מ פ"ד לז(1) 533.
* ע"א 846/70 עטיה נ' אררט פ"ד לא(2) 780.
* ד"נ 7/81 פנידר נ' קסטרו פ"ד לז(4) 673.
* ע"א 7730/09 כהן נ' מבני גזית (2000) בע"מ (פורסם בנבו, 2011).
* ע"א 8265/15 בתי זיקוק לנפט בע"מ נ' קבוצת אקוסנס (מזרח תיכון בע"מ) (נבו, 2016) (חובה).
* Hoffman v. Red Owl Stores, 133 N.W.2d 267 (1965).

• חוזה הפסד (וחוזה הפסד בהקשר סעיף 12)

* ע"א 3666/90 מלון צוקים נ' עיריית נתניה, פ"ד מו(4) 45 (1992) (חובה).

• הוצאות טרום הבטחתיות (expenses contractual-pre):
*Anglia Television Ltd. v. Reed, 1Q.B 60 [1972]. (באתר יפורסם קובץ)

7. אינטרס ההשבה

• בסיס רעיוני

• אמת מידה

* ע"א 3666/90 מלון צוקים נ' עיריית נתניה פ"ד מו(4) 45 (1992) (חובה).

* ע"א 741/79 כלנית השרון נ' הורוביץ, פ"ד לה (3) 533 (1981).

8. שיחזור השקילות החוזית

* סעיף 28 לחוק המכר, תשכ"ח - 1968.

* סעיף 9 לחוק השכירות והשאיילה, התשל"א - 1971.

* חוק התרופות, סעיפים 4, 7(ג), 9(ב).

* איל זמיר עקרון ההתאמה בקיום חוזים 326 - 338 (תש"ן) (חובה).

* ע"א 2686/99 אייזמן נ' קדמת עדן פ"ד נה (5) 365.

* ע"א 7730/09 כהן נ' מבני גזית (2000) בע"מ (פורסם בנבו, 2011).

* ע"א 4839/92 גנז נ' כץ, פ"ד מח (4) 749, בפסק דינו של השופט קדמי (חובה).

9. פיצויים בשל מצגי שווא:

* סעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), התשל"ג - 1973.

* סעיפים 35, 56 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש]

* סעיפים 11 ו-28 לחוק המכר, תשכ"ח - 1968.

* סעיפים 6, 9 ו-23 לחוק השכירות והשאיילה, תשל"א - 1971.

* תא (חי') 1547/74 ביטון נ' זומר, פ"ד תשל"ז (2) 231.

* ע"א 7730/09 כהן נ' מבני גזית (2000) בע"מ (פורסם בנבו, 2011)

* ע"א 2666/05 מדינת ישראל נ' אינסופקו הספקה לתעשייה בע"מ (פורסם בנבו, 2007)

* ע"א 6370/00 קל בנין בע"מ נ' ע.ר.מ. רעננה פ"ד נו (3) 289 (2002).

* ע"א 2720/08 סימון ז'אן נ' פיוטר ליבמן (נבו, 2012) (חובה).

10. התנאה על תרופות וצבירת תרופות או הגנות

* ע"א 156/82 ליפקין נ' דור הזהב בע"מ פ"ד לט (3) 85 (1985) (חובה).

* ע"א 2454/98 לינדאור נ' רינגל, פ"ד נו (1) 225 (2001).

* ע"א 2720/08 סימון ז'אן נ' פיוטר ליבמן (נבו, 2012) (חובה).

* ע"א 1156/10 אפרת האס נ' חברת הבונים פ"ד סו (1) 167 (2012).

* תא (י-ם) 2044/00 ויקטור חסאן נ' גמח"ל חברה לבניה 1992 בע"מ (נבו, 2002).

* רע"א 7452/96 מדינת ישראל נ' חברה קבלנית האחים אהרן פ"ד נ"א (5) 874.

* ע"א 1846/92 לוי נ' מבט בניה בע"מ פ"ד מז (4) 49 (1993).

* איל זמיר חוק המכר (דירות), תשל"ג - 1973, 754-756 (תשס"ב).

11. תרופות בחוזה לתקופה בלתי קצובה

* ע"א 442/85 זהר נ' מעבדות טרבנול, פ"ד מד (3) 661 (חובה).

* רע"א Inc Cardo 4801/06. נ' Sygnet פס' 6 (נבו, 30.7.06).

* ע"א 5284/95 גיגי מעבדות קוסמטיקה נ' של סוכנויות יופי בע"מ (נבו, 24.10.95).

12. סוגיות בביטול:

• ביטול הנושא אופי אובייקטיבי (לעניין המועד להערכת הנזק לפי סעיף 10 ולעניין סעיף 11 לחוק התרופות).

• דרך הביטול והלכת החידוש

* ע"א 262/86 רוט נ' Inc, Co & Deak פ"ד מה (2) 353 (1991).

* ע"א 283/81 ג'קוב קומפני (ישראל) בע"מ נ' החברה לפיתוח חוף אילת בע"מ פ"ד לז (3) 658 (1983).

* רע"א 7956/99 שכון ופיתוח לישראל בע"מ נ' עיריית מעלה אדומים פ"ד נו(5) 779 (2002) (חובה).

• בין ביטול מחמת פגם לבין ביטול מחמת הפרה
* ע"א 1514/04 שיכון עובדים השקעות בע"מ נ' יון חנית נכסים בע"מ (פורסם בנבו, 2006), פס' 16-13.

* ע"א 741/79 כלנית השרון נ' הורוביץ, פ"ד לה(3) 533 (1981).
* ע"א 373/80 ופנה נ' אוגש פ"ד לו(2) 215 (1981)
* ע"א 9645/06 קדמת דקל בע"מ נ' עמר (נבו, 12.3.09) (חובה).

• צדדים שלישיים

* ע"א 459/78 פיפסקוביץ נ' חברת אבני יצחק, פ"ד לה(3) 169 (1981).
* רע"א 1096/97 אבו ג'ובה נ' פימן בע"מ, פ"ד נג(1) 481 (1999).

13. סוגיות בפיצוי מוסכם:

• כללי

* ע"א 539/92 זקן נ' זיזה פ"ד מח(4) 89 (1994) (חובה).
* ע"א 4162/02 רנדור נ' דרור מהנדסים (1990) בע"מ פ"ד נח(4) 193 (2004) (חובה).
* יצחק עמית "פיצוי מוסכם - סוגיות והיבטים" דין ודברים י(2) (2018).

• בחוזה בלתי חוקי

* איל זמיר, "החוזה הבלתי חוקי ותוצאותיו - אחרי שלושים שנה" ספר דניאל 423, 449-454 (תשס"ח) (חובה).

* ע"א 311/78 הווארד נ' מיארה פ"ד לה(2) 505 (1980) (חובה).

* ע"א 759/81 ברש נ' ירדני פ"ד מא(2) 253 (1986) (חובה).

* בג"ץ 6231/92 זגורי נ' בית הדין הארצי לעבודה פ"ד מט(4) 749 (1995)

* ע"א 4305/10 אילן נ' לוי (נבו, 2012)

* ע"א 4553/06 מדינת ישראל נ' מי ערד חברה להנדסה פיתוח ובנין בע"מ (בפירוק) (נבו, 2010).

• צירופו לתרופות אחרות

* ת"א (מחוזי ת"א) 1565/95 בני יעקב נדל"ן בע"מ נ' קניונים נכסים ובנין בע"מ (נבו, 2004).

* ע"א 4630/04 קניונים נכסים ובנין בע"מ נ' בני יעקב נדל"ן בע"מ (נבו, 2006) (חובה).

* רע"א 7452/96 מדינת ישראל נ' חברה קבלנית האחים אהרן פ"ד נ"א(5) 874.

* ע"א 10208/16 קרסו מוטורס בע"מ נ' Inc Place Better (נבו, 2017).

* ע"א 1156/10 אפרת האס נ' חברת הבונים פ"ד סו(1) 167 (2012).

* ע"א 7669/18 זהבי נ' זהבי (נבו, 8.12.19).

14. סוגיות בסיכול:

• התנאה על תוצאות הסיכול

• בין סיכול לבין דין העברת סיכון

* ע"א 5628/99 מרקין נ' משה, פ"ד נו(1) 14

• מגן או חרב

* ע"א 464/81 שמיר נ' הוך, פ"ד לז(3) 393

* ע"א 345/82 נוי נ' פדובה, פ"ד לט(3) 292

* ע"א 443/88 אלרם חברה לשיכון נ' פדן פ"ד מד(1) 696.

* ת"א (י-ם) 4205/02 ב. יאיר חברה קבלנית לעבודות בניה בע"מ נ' משרד הבינוי והשיכון (2008) (חובה).

* ת"א (ירושלים) 3531/01 בן אבו חברה לבנין נ' מדינת ישראל (נבו, 21.7.02).

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 100 %

מידע נוסף / הערות: